

عنوان

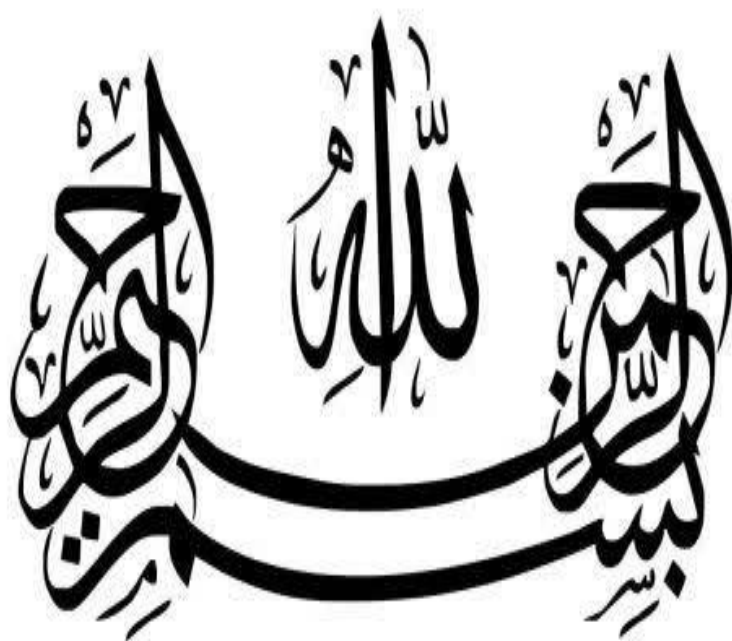
نقش و جایگاه حجاب در خانواده و جامعه از منظر قرآن کریم و روایات با تاکید و تحلیل بر دیدگاه مقام معظم

رهبری

نام استاد راهنما

محقق

نام حوزه علمیه

چکیده:

حجاب در اسلام، به عنوان یکی از مسائل مهم در زندگی اجتماعی و خانوادگی، دارای نقش و جایگاهی اساسی است که در قرآن کریم و روایات اسلامی به آن تأکید شده است. مفهوم حجاب به معنای پوشش و عفاف است و در اسلام، حفظ حجاب به عنوان یکی از اصول اخلاقی و اجتماعی مطرح شده است.

قرآن کریم به شکل مکرر به ضرورت حفظ حجاب و پوشش مؤمنان اشاره دارد. در آیات مختلف، حفظ حجاب به منظور حفظ عفاف و احترام به خود و دیگران تأکید شده است. از این رو، در دیدگاه اسلام، حجاب نقش مهمی در حفظ ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی دارد.

از دیدگاه مقام معظم رهبری نیز، حجاب به عنوان یکی از عوامل مهم در حفظ ارزش‌های خانوادگی و جامعه‌ای مطرح شده است. ایشان در بیانات مختلف، به ضرورت رعایت حجاب و عفاف در جامعه تأکید داشته‌اند و حفظ حجاب را به عنوان یکی از راه‌های حفظ ارزش‌های معنوی و اخلاقی مطرح کرده‌اند.

بنابراین، حجاب در دیدگاه اسلام و نگرش مقام معظم رهبری، نقش مهمی در حفظ عفاف، ارزش‌های اخلاقی، و ارتباطات خانوادگی دارد. این مفهوم نه تنها به حفظ احترام و آبروی افراد کمک می‌کند بلکه به حفظ تعادل و سلامت جامعه نیز کمک می‌کند.

کلید واژه: حجاب _ قرآن _ روایات _ خانواده _ جامعه _ رهبرانقلاب

حجاب از منظر قرآن کریم

پوشش زن در برابر مردان، بیگانه یکی از ضروریات دین اسلام است که نمی توان درباره جنبه اسلامی آن، تردید به خود راه داد. در آیات و روایات که از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) و امامان معصوم (علیهم السلام) نقل شده و نیز در سخن فقیهان به وجوب حجاب و کیفیت آن تصریح شده است. حجاب در اسلام یک قانون، فقهی یک دستور و فرمان بوده و حکم خدا است .

حجاب در همه ادیان الهی در پاسخ به ندای درونی، فطرت بر زن واجب شده است اسلام که آخرین آیین الهی و کامل ترین آن هاست و برای همیشه بر همه بشریت از طرف خداوند عالم نازل شده ،است لباس را هدیه الهی معرفی نموده و وجوب پوشش زنان را با تعدیل و انتظام مناسبی به جامعه بشری ارزانی داشته است. از انحرافات و یا افراط و تفریط هایی که پیرامون پوشش زنان وجود داشته است اجتناب نموده و در تشریع قانون متناسب با غرائز انسانی آن را وضع و مقرر نموده است. در حجاب اسلامی سهل انگاریهای مضر و سختگیریهای بی مورد وجود ندارد. حجاب اسلامی آن گونه که غرب تبلیغ میکند به معنای حبس زن در خانه یا پرده نشینی و دوری از شرکت در مسایل اجتماعی نیست بلکه بدین معناست که زن در معاشرت خود با مردان بیگانه موی سر و اندام خویش را بپوشاند و به جلوه گری و خودنمایی نپردازد. وجوب حجاب مختص زنان است و دستور پوشش نیز برای آنان مقرر گردیده ، هر چند که حرمت چشم چرانی بین زن و مرد مشترک است .

تشبیه قرآن از زن ، تشبیهی ارزنده و نشانه حرمت گذاری به او است و برخلاف تصور برخی از اقوام که سعی کرده اند زشت ترین تشبیهات را درباره زنان قائل باشند اسلام زیباترین استعارات کنایات و امثال را برای آنان به کار گرفته است .

قرآن کریم گاهی زنان را به یاقوت و مرجان که هر دو گوهر گرانبها و پراج در نزد مردمند، تشبیه کرده :

«کاتهن الیاقوت و المرجان» (الرحمن / 58)

آنان گویی یاقوت و مرجانند .

گاهی زنان ایده آل و پوشیده در ستر و عفاف را به مروارید تشبیه میکند که در صدف خویش پنهان است :

کامثال اللؤلؤ المکنون» (واقعه / ۲۳)

که در بها و لطافت چون در و لؤلؤ مکنونند .

همچنین در وصف حوریهای بهشتی او صافی دارد و آنان را به زنانی تشبیه میکند که پاک و عقیقه و پاکدامند

و هم دیده ایم که امام علی (علیه السلام) زن را به گلی تشبیه می کند :

دفان المراه ریحانه (نهج البلاغه نامه ۳)

حجاب و پوشش زن او را چون مرواریدی در صدف قرار میدهد که این خود یک ارزش گذاری برای زن

محسوب می شود.

متجلی شده است. (قائمی، ۱۳۷۳، صص ۳۸۷-۳۸۵)

به گفته مونتسکیو در حکومت دموکراسی از دست رفتن عفت بزرگترین بدبختیها و مفسد را باعث می شود تا

جائیکه اساس حکومت را از بین خواهد برد. (همان)

نقش حجاب در جامعه از منظر مقام معظم رهبری

که امام خمینی بنیانگذار جمهوری اسلامی طی یک سخنرانی در ۱۵ اسفند ۱۳۵۸ فرمودند: در وزارتخانه اسلامی

نباید زنها لخت بیایند و بروند اما با حجاب باشند مانعی ندارد که بروند و کار کنند، اما با حجاب شرعی و در

حفظ جهات شرعی باشند. همچنین در ۱۶ آذر ۱۳۵۷ در مصاحبه با خود سازمان امل شاخه نظامی حرکت

المحرومین لبنان فرمودند: در نظام اسلامی زن همان حقوقی را دارد لیکن مواردی است که چیزهایی به دلیل

پیدایش مفسد برایش حرام است و هم زن در مواردی وجود دارد که بدلیل اینکه مفسده می آفریند حرام است

اسلام خواسته است که زن ملعبه دست مرد نباشد.

ما زن را به عفت، به عصمت، به حجاب، به عدم اختلاط و آمیزش بیحد و مرز میان زن و مرد، به حفظ کرامت

انسانی، به آرایش نکردن در مقابل مرد بیگانه - برای آن که چشم او لذت نبرد - دعوت میکنیم. این بد است؟ این

کرامت زن مسلمان است. این کرامت زن است. آنهایی که زن را تشویق میکنند که خود را به گونه ای آرایش

دهد که مردان کوچه و بازار به او نگاه کنند و غرایز شهوانی خودشان را ارضا کنند، باید از خودشان دفاع کنند

که چرا زن را تا این حد پایین می آورند و تذلیل میکنند؟! آنها باید جواب بدهند. فرهنگ ما، فرهنگی است که

انسانهای والا و اندیشمند غرب هم آن را میپسندند و رفتارشان همین طور است. در آن جا هم خانمهای عفیف و

سنگین و متین و زنهایی که برای خودشان ارزشی قائلند، حاضر نیستند خودشان را برای ارضای غرایز شهوانی بیگانگان و هرزه‌چشمها وسیله‌ای قرار دهند. فرهنگ منحن غربی، از این قبیل زیاد دارد

(بیانات در دیدار جمعی از زنان ، 25 / 9 / 1371)

نتیجه گیری

حجاب، به عنوان یکی از مفاهیم اساسی در جوامع اسلامی، تأکید بر پوشش و عفاف دارد که از منظر قرآن، روایات اسلامی، و دیدگاه مقام معظم رهبری تأیید شده است. این مفهوم نه تنها به حفظ عفاف و ارزش‌های اخلاقی کمک می‌کند، بلکه در ارتباطات خانوادگی و اجتماعی نقش بسزایی ایفا می‌کند. از طرفی، قرآن به طور مکرر به ضرورت حجاب و پوشش مؤمنان اشاره می‌کند که نشان از اهمیت و جایگاه این مفهوم در اسلام دارد. همچنین، روایات اسلامی و احادیث پیامبر اسلام (ص) و ائمه اطهار (ع) نیز به تأکید بر حجاب و عفاف اشاره دارند و این امر به عنوان یکی از اصول اخلاقی و اجتماعی مطرح شده است.

از سوی دیگر، دیدگاه مقام معظم رهبری نیز در برخورداری از حجاب و حفظ عفاف تأکید دارد. ایشان در بیانات مختلف، به ضرورت رعایت حجاب و حفظ عفاف در جامعه تأکید داشته‌اند و نقش حجاب را در حفظ ارزش‌های خانوادگی و جامعه‌ای بسیار مهم می‌دانند.

بنابراین، حجاب با تأکید بر پوشش و عفاف، نقش مهمی در حفظ ارزش‌های معنوی جامعه اسلامی ایفا می‌کند و به تقویت ارتباطات خانوادگی و اجتماعی کمک می‌نماید.

منابع

قران کریم

نهج البلاغه

- 1_ سجستانی ، ابی داود، بی تا، سنن ابی داود، قاهره : داراحیاء السنت النبویه
- 2_ سیوطی ، جلال الدین ، (بی تا) ، الدر المنثور ، تهران: دار المکتب الاسلامیه و المکتب الجعفری
- 3_ سازمان تبلیغات اسلامی ، (۱۳۶۸) ، حجاب و آزادی (مجموعه مقالات کنفرانس زن ، تهران
- 4_ شیخ طوسی ، محمد بن الحسن ، (۱۴۱۴ هـ . ق ، چاپ اول) ، الامالی، قم : دراسات الاسلامیه
- 5_ صدوق ، ابو جعفر ، (۱۳۷۶) ، علل الشرایع ، قم : انتشارات مکتب هالداوری
- 6_ طباطبائی، سید محمد حسین ، (۱۳۶۱) المیزان فی تفسیر القرآن ، (سید محمد باقر موسوی همدانی ، مترجم) ، تهران: انتشارات محمد
- 7_ طبرسی ، حاج میرزا حسین ، (۱۴۰۸ هـ . ق) ، مستدرک الوسائل ، قم : موسسه آل البيت
- 8_ قائمی ، علی ، (۱۳۷۳) ، حیات زن در اندیشه اسلامی، تهران: انتشارات امیری
- 9_ قائمی ، علی ، (۱۳۵۶) ، روش تحقیق در یک مکتب ، تهران
- 10_ مهریزی ، مهدی ، (۱۳۷۷) ، زن ، قم : انتشارات خرم

11_ مطهری ، مرتضی ، (۱۳۵۸) ، مسأله حجاب ، تهران: انتشارات صدرا

12_ مطهری ، مرتضی ، (۱۳۵۸) ، نظام حقوق زن در اسلام، تهران: انتشارات صدرا

13_ خسروی ، حسن ، (۱۳۷۰) ، مجموعه مقالات پوشش و عفاف ، دومین نمایشگاه تشخص و منزلت

زن

14_ بیانات در دیدار جمعی از بانوان فرهیخته‌ی حوزوی و دانشگاهی / ۲۱/۰۲/۱۳۹۲

15_ دیدار مردم قم در سالروز قیام نوزدهم دی ماه ، ۱۹/۱۰/۱۳۸۶

16_ بیانات در دیدار جمعی از زنان – 25/09/1371